Sjón: *Skugga-Baldur* (2003)

Permumyndin

Málbólkur: Føroyskt á 2. ella 3. ári á A-stigi

Tíð: 4-7 blokkar á 90 min.

Næmingafortreytir: Næmingarnir duga grundleggjandi tekstgreining og eru kunnigir við ymisk tekstsløg.

Tilfar: Arbeitt verður við verkinum *Skugga-Baldur* (2003) eftir Sjón (uml. 120 s.).[1] Harafturat eru leinki til annað tilfar.

Arbeiðshættir: Floksundirvísing, bólkaarbeiði og einstaklingaarbeiði. Arbeiðið er skipað í tríggjar partar: ÁÐRENN tey lesa verkið, MEÐAN tey viðgera verkið, og AFTANÁ at tey hava viðgjørt verkið.

ÁÐRENN: Arbeitt verður við bakstøðistilfari í bólkum, og byrjað verður at lesa verkið.

MEÐAN: Verkið verður viðgjørt í bólkum.

AFTANÁ: Verkið verður sett í frásjón.

[1] Sjón (Sigurjón Birgir Sigurðsson) fekk í 2005 bókmentavirðisløn Norðurlandaráðsins fyri bókina *Skugga-Baldur*. Bókin kom út á føroyskum í 2006. Jákup í Skemmuni týddi, og forlagið Nýlendi gav út. Forlagið Sprotin endurútgav týðingina hjá Jákupi í Skemmuni í 2012. Í hesari seinnu útgávuni er sermerkta uppsetingin av tekstinum ikki varðveitt. Útgávan frá 2006 er útseld, men er tøk sum flokssett í Námi. Útgávan frá 2012 fæst til keyps í bókhandlunum. Bókin er eisini tøk sum ljóðbók.

NÁM

ÁÐRENN (1-2 blokkar)

Lesið hvør sær heima viðtalið "Därför förstär jag Homeros" eftir Soffíu Auður Birgisdóttur úr *Nordisk Tidskrift* 3/2005.[2]

Bólkakjak. Tit skulu í smáum bólkum gjøgnumganga viðtalið og skifta orð um innihaldið.

Síðan byrja tit at lesa bókina *Skugga-Baldur* í flokkinum, og lesa so restina hvør sær heima. Í flokkinum kunnu tit antin lesa hvør sær ella saman í smáum bólkum. Meðan tit lesa, skulu tit skugga ella leggja serligt merki til ávísan persón ella viðurskifti. Skrivið stikkorð og finnið nøkur áhugaverd sitat.

Persónar/viðurskifti at skugga:

- Fríðrikur B. Friðjónsson
- Baldur Skuggason
- Revtíkin
- Ævintýreyðkenni
- Bygging
- Samfelagsviðurskifti

MEÐAN (2-3 blokkar)

Bólkaarbeiði. Hvør bólkur arbeiðir við eini av uppgávunum niðanfyri og leggur fram fyri flokkinum. Framløgutilfarið skal verða tøkt hjá øllum næmingunum.

Uppgávurnar eru ymiskar í vavi. Fyri at allir næmingarnir skulu fáa hóskandi avbjóðing, ber sjálvandi til at tillaga uppgávurnar eftir bólkunum við t.d. at leggja summar av uppgávunum saman, koyra aðrar í tvey ella leggja okkurt afturat ella burturúr.

Uppgáva 1) Ævintýreyðkenni

Hví hevur høvundurin valt at geva bókini undirheitið *Eitt fólkaævintýr*? Lýsið og vísið á dømi um ævintýreyðkenni (tit kunnu lesa um ævintýreyðkenni í *Sýni & Dýpi 1*).

Uppgáva 2) Bygging og frásagnarviðurskifti

Lýsið frásøgufólkið og søgubygnaðin. Hvat verður lýst í hvørjum broti? Og hvussu eru brotini samansett? Metið eisini um, hví søgan er soleiðis uppbygd, og hvussu tílík bygging ávirkar lesaran. Grundgevið við dømum úr søguni.

Uppgáva 3) Fríðrikur B. Friðjónsson

Gerið eina gjølliga persónlýsing av Fríðriki B. Friðjónssyni. Hvønn leiklut hevur hann? Og hvussu broytist hann gjøgnum søguna? Hvørja fatan fær lesarin av honum? Grundgevið við dømum úr søguni.

---

[2] Viðtalið er á svenskum. Er tað ov trupult at lesa, ber til at brúka týðaraforrit, t.d. Google Translate, og týða til eitt nú danskt ella enskt.

Uppgáva 4) Baldur Skuggason

Gerið eina gjølliga persónlýsing av Balduri Skuggasyni. Hvønn leiklut hevur hann? Og hvussu skal tað skiljast, at hann verður til ein rev seinast í søguni? Hvørja fatan fær lesarin av honum? Grundgevið við dømum úr søguni.

Uppgáva 5) Myndamál

Viðgerið nýtslu av myndamáli sum heild í søguni. Leggið tó dent á revtíkina og lýsið hana gjølla. Metið um, hvussu myndamálið ávirkar frásøgnina og lesaran. Grundgevið við dømum úr søguni.

AFTANÁ (1-2 blokkar)

Ymsar uppgávur at arbeiða við í felag ella í smáum bólkum, sum so leggja fram fyri flokkinum.

Uppgáva 1) Kirkjugarðar

Lesið greinina "Millum fjøllini í Norðradali vil eg hava mítt seinasta hvíldarstað" (1934) eftir Andrias í Norðradali úr *Sýni & Dýpi 2* og samanberið við s. 78-85 í bókini *Skugga-Baldur* (útgávan frá 2006). Hvønn hugburð hava tekstirnir til jarðarferðir og gravstaðir?

Uppgáva 2) Downs syndrom

Leitið tykkum vitan um Downs syndrom, t.d. á Wikipedia. Samanberið hugburðin til Downs syndrom í dag við hugburðin á s. 71-74 í bókini *Skugga-Baldur* (útgávan frá 2006).

Uppgáva 3) Franskir yrkjarar

Í bókini *Skugga-Baldur* verða nakrir franskir yrkjarar nevndir: Baudelaire, de Nerval, Gautier og de Musset (s. 68 í útgávuni frá 2006) og Mallarmé (s. 122 í útgávuni frá 2006). Leitið tykkum vitan um hesar yrkjararnar og metið um, hvønn týdning teir hava havt fyri Fríðrik B. Friðjónsson.